

El Tribunal Suprem decideix a favor dels bancs en els casos d'hipoteques amb IRPH

El propassat 14 de desembre es va saber el contingut íntegre de la sentència del Tribunal Suprem sobre l'IRPH en els préstecs hipotecaris, on no estima la nul·litat de l'índex IRPH. Una vegada analitzada, podem concloure que la sentència argumenta la seva decisió sobre **4 fonaments**:

Primer. - Determina que la clàusula és una **CONDICIÓ GENERAL DE LA CONTRACTACIÓ**, en no constar que fos negociada individualment i perquè s'ofereix a un nombre considerable de consumidors.

Segon. - Afirma que, en utilitzar un índex definit legalment, no correspon al control de la jurisdicció civil saber si aquest índex aplica o no la normativa reguladora, sinó a l'Administració. Per tant, l'IRPH com a tal no pot ser objecte de control de transparència, ja que tant la Llei sobre condicions generals de la contractació com la Directiva 93/13 exclouen del seu àmbit d'aplicació les condicions generals que reflecteixin disposicions legals o administratives, encara que sí pugui ser-ho la clàusula que l'incorpora.

Tercer. - Atès el caràcter essencial de la pròpia clàusula, entén que no és funció del banc la comparació entre índexs, i que un consumidor mitjà, normalment informat i raonablement atent i perspicax, hauria de saber que s'utilitzen diferents sistemes de càlcul de l'interès variable i comparar les condicions utilitzades pels diferents prestadors en un element tan essencial com el mateix preu del préstec.

Quart. - Afirma que no és possible determinar que l'euríbor hagi estat més barat que l'IRPH, per diversos motius:

- a) Aquesta circumstància es fa des d'un biaix retrospectiu que no pot servir de pauta per al control de transparència – que s'ha de fer en el moment de la celebració del contracte.
- b) No té en compte que el tipus d'interès no es forma només amb l'índex de referència, sinó també amb el diferencial.
- c) No consta que els diferencials aplicats a préstecs amb euríbor fossin també més beneficiosos per al prestatari que els aplicats a préstecs amb IRPH, sinó justament al contrari, i això, lògicament, serveix per fer competitiva l'oferta, ja que a un índex de referència que suposa un tipus percentual més alt que altres, com l'euríbor, se li afegeix un diferencial menor.
- d) El préstec és a llarg termini, i no podem assegurar el comportament futur de l'índex en relació amb els altres índexs legals.

Afirma que, a la pràctica, l'Audiència acaba fent un control de preus, en declarar la nul·litat d'una condició general de la contractació perquè el preu resultant sigui més o menys elevat, la qual cosa no és admissible.

Per això, el Tribunal Suprem puntualitza que, si se seguís l'argumentació de l'Audiència per declarar nul·la la referència a l'IRPH, també caldria declarar nul·les les referències a l'euríbor en altres préstecs si en qualsevol etapa de la seva vigència l'evolució de l'euríbor hagués estat menys favorable per al consumidor.

La sentència compta amb el vot particular de dos magistrats que consideren que la clàusula que incorpora l'IRPH no supera el control de transparència. Malgrat això, consideren que el recurs de cassació s'hauria d'estimar només en part, per tal de substituir la referència a l'IRPH per una referència a l'euríbor, en comptes de deixar el préstec amb interès zero, com havia resolt l'Audiència Provincial.

I ara què?

Una sentència del Ple de la Sala Primera del Tribunal Suprem posa difícils les coses per portar aquesta reclamació als tribunals amb unes expectatives d'èxit elevades, tot i que vingui amb un vot particular molt raonat i més coherent i respectuós amb la jurisprudència precedent que la ponència majoritària. No obstant això, la incorrecta aplicació de la doctrina del mateix Tribunal Suprem i del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, la desatenció de la realitat social dels consumidors als qui es va col·locar aquest índex i les pràctiques deslleials de la banca permeten albergar esperances que es pugui rectificar aquesta sentència en un futur proper, sigui perquè es presentin demandes amb prova de les pràctiques enganyoses en el cas concret i que el jutge apliqui correctament la doctrina ja consolidada sobre el control de la transparència, o perquè algun jutge o tribunal acordi plantejar una nova qüestió prejudicial al Tribunal de Justícia de la Unió Europea per precisar com s'ha de realitzar aquest control de la transparència en un cas com aquest, qüestió prejudicial que ja semblen tenir en ment els dos magistrats que van elaborar el vot particular.